

A Felvilágosodás Odüsszeiája

Utazás az időben

15

A Felvilágosodás Odüsszeiája

Utazás az időben

Téma: Történelem

Szint: Középfokú oktatás (15 év)

Fogalmak: Felvilágosodás

Időigény: +/- 30 perc

Tevékenység összefoglalása: Csatlakozz Markoshoz és Nikoshoz egy magával ragadó időutazásra a felvilágosodás korába. A felvilágosodás nagy gondolkodóival való találkozások révén ráésmélnék a tudás hatalmára, megkérdőjelezzik a kialakult normákat, és arra ösztönzik a diákokat, hogy fogadják el az értelem és a haladás örökségét.

Szükséges anyagok: Papír, írószer, történelmi ismeretek és... motiváció!

1

Markos egy 15 éves középiskolás diák. Az iskolában történelemórán azt a feladatot kapja, hogy Diderot-ról és d'Alembert-ről, az "Enciklopédia" szerzőiről írjon egy dolgozatot. Miközben nyomok után kutat, egy barátja, Nikos elmondja neki, hogy a nagybátyja szereti a történelmet, és talán tudna neki segíteni, mert rengeteg régi könyv van a házában. Így hát meglátogatják őt, és megtudják, hogy a könyvtárában megvan az "Enciklopédia" egy kötete, amelyet hajlandó megmutatni nekik.

A nappaliban, ahol várakoznak, van egy régi kopott aranykeretes, matt üveges tükör. A két barát kíváncsian közelít hozzá, hogy megnézzék a tükörképüket, de, zúgó hangot hallanak a fejükben, és úgy érzik mindjárt elájulnak. Amikor magukhoz térnek, egy bűzös, nyirkos pincében vannak, az ablakon keresztül az utcát látják, ami tele van furcsa ruhába öltözött emberekkel, kocsikkal, lovakkal, és ami a legfontosabb, ezek az emberek más nyelven beszélnek. "Ez úgy hangzik, mint egy általam ismert európai nyelv!" - kiált fel Markos - "Mi történt? Hol vagyunk?"

 Menj a 6. bekezdéshez.

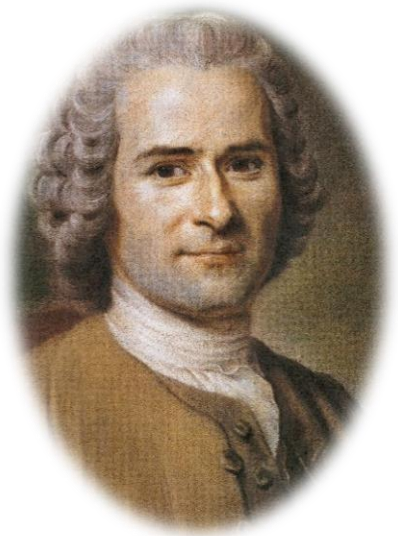
2

Érdeklődve térnek be a boltba, és beszélgetésbe elegyednek a boltossal a felvilágosodásról. Látva a fiúk felvilágosodás iránti érdeklődését, a boltos egy könyvet ajánl a társadalmi szerződés elméletéről. "Várj csak - mondja Nikos -, a nagybátyám már említette ezt az elméletet, amit _____ terjesztett el!"

- Denis Diderot **Menj a 4. bekezdéshez.**
- Voltaire **Menj a 15. bekezdéshez.**
- John Locke **Menj a 21. bekezdéshez.**

3

Biztos vagy benne? Rousseau fő gondolatai között szerepelt az a meggyőződés, hogy az ember alapvetően jónak született, de a társadalom megrontotta őt. Hitt továbbá a társadalmi szerződésben is, amely megtartja az egyensúlyt a kormány és polgárai közötti.

Próbáld újra!

- Montesquieu **Menj a 9. bekezdéshez.**
- René Descartes **Menj a 7. bekezdéshez.**

4

Biztos vagy benne? Denis Diderot francia filozófus, műkritikus és író volt, aki leginkább arról ismert, hogy Jean le Rond d'Alembert mellett társalapítója, főszerkesztője és munkatársa volt az Enciklopédiának.

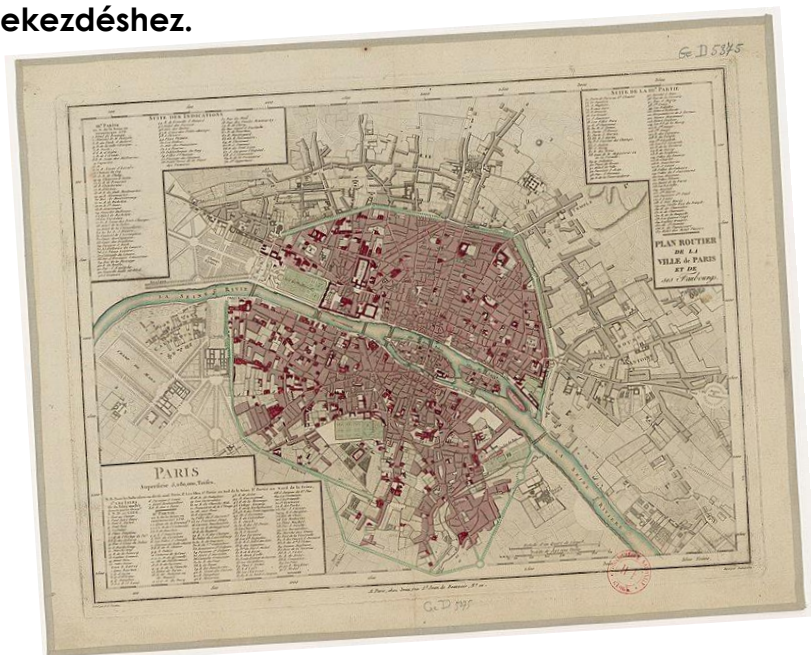
Próbáld újra!

- Voltaire >>> → **Menj a 15. bekezdéshez.**
- John Locke >>> → **Menj a 21. bekezdéshez.**

5

"Igazad van - mondta Nikos. Miközben a 18. századi Párizs nyüzsgő utcáin barangolnak, Markos és Nikos rábukkannak a "Librairie des Lumières" nevű könyvesboltra.

→ **Menj a 2. bekezdéshez.**

6

A mobiltelefonját keresi a zsebében, de nincs benne, és a barátjánál sincs. Nikos azonban a zsebe mélyén talál egy papírdarabot, rajta egy üzenettel: "Az enciklopédia a tudás!" Ez a mondat felkelti a kíváncsiságukat, és megerősíti azt az elhatározásukat, hogy felfedjék az utazásuk mögött rejlő igazságot.

Úgy döntenek, sétálnak egyet a városban, hogy többet tudjanak meg hollétükről és a korszakról, amelybe kerültek. Rövid séta után Markos felkiált: "Azt hiszem, _____ vagyunk!"

- A reneszánsz Olaszországban **Menj a 11. bekezdéshez.**
- A 18. századi Párizsban **Menj a 5. bekezdéshez.**
- Az ipari forradalom Angliájában **Menj a 8. bekezdéshez.**

7

Biztos vagy benne? René Descartes francia filozófus, tudós és matematikus volt, aki úgy vélte, hogy a módszeres kétely az egyetlen út az igaz megismeréshez.

Próbáld újra!

- Jean-Jacques Rousseau **Menj a 3. bekezdéshez.**
- Montesquieu **Menj a 9. bekezdéshez.**

8

Biztos vagy benne? A Nagy-Britanniából induló ipari forradalom, más néven az első ipari forradalom az az átfogó társadalmi, gazdasági és technológiai változás, ami az agrárforradalmat követte.

Próbáld újra!

- A reneszánsz Olaszországban **Menj a 11. bekezdéshez.**
- A 18. századi Párizsban **Menj a 5. bekezdéshez.**

9

“Ez hihetetlen!” mondja Nikos, és továbbra is áhítattal hallgatják. Besötétedik mire a vita befejeződik. A fiúk fáradtak és éhesek az egész napos barangolástól. Elhatározzák, hogy keresnek valami harapnivalót, ami valószínűleg kemény feladat lesz, tekintve, hogy nincs náluk pénz.

 Menj a 14. bekezdéshez.

Elkezdődik a vita, ők pedig hallgatják a felszólalók különböző eszméit. Egy férfi különösen érdekes elmélettel áll elő. Azt mondja, hogy a hatalom intézményeinek különbözőnek kellene lenniük: a végrehajtó hatalmat annak a testületnek kellene gyakorolnia, amelyik a törvényt alkalmazza (kormány), a törvényhozó hatalmat annak a testületnek, amelyik a törvényt megalkotja (parlament), a bírói hatalmat pedig azoknak, akik a törvények betartását ellenőrzik (bírák). Elméletét a Hatalmi ágak Szétválasztásának nevezi. "Várjunk csak - mondja Markos -, ez nem lehet igaz!". "Hogyan?" - kérdezi Nikos zavartan. "Nikos!" - válaszol Markos - "Éppen a történelem alakulását követjük nyomon! Ő itt _____!"

- Jean-Jacques Rousseau ➡➡➡ ➔ **Menj a 3. bekezdéshez.**
- Montesquieu ➡➡➡ ➔ **Menj a 9. bekezdéshez.**
- René Descartes ➡➡➡ ➔ **Menj a 7. bekezdéshez.**

11

Biztos vagy benne? Az olasz reneszánsz a 15. és 16. századot felölelő időszaka volt az olasz történelemnek. Ez a korszak a tágabb értelemben vett reneszánsz kultúra fejlődésének kezdete, amely aztán elterjedt Nyugat-Európában, és a középkorból a modern korba való átmenetet jelentette. Próbáld újra!

- A 18. századi Párizsban **Menj a 5. bekezdéshez.**
- Az ipari forradalom Angliájában **Menj a 8. bekezdéshez.**

12

Biztos vagy benne? A Biblia 66 könyv gyűjteménye, amelyek közül vagy az összeset vagy csak néhányat, de az is lehet hogy csupán valamelyik változatát tartják szent könyvnek az olyan vallások mint a kereszténység, a judaizmus, a samaritánus vallás, az iszlám, a bahaiizmus és mások. Próbáld újra!

- Az Társadalmi szerződés **Menj a 19. bekezdéshez.**
- Az Enciklopédia **Menj a 22. bekezdéshez.**

13

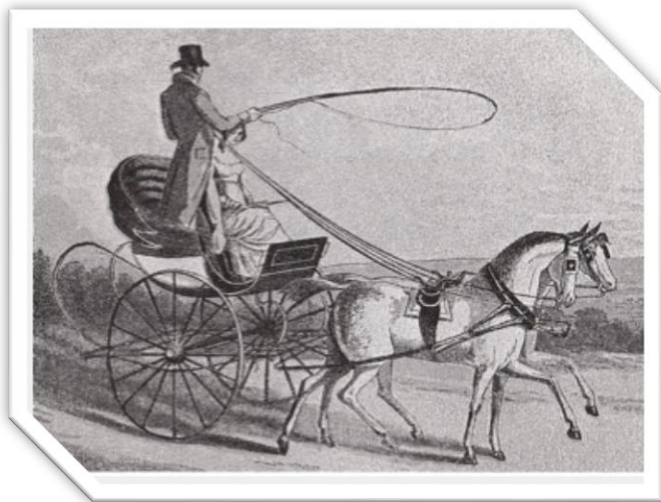
A férfi elmosolyodik a fiúk válaszára, és azt kérdezi: "Nos, mit szeretnétek enni?". Miután a fiúk esznek, visszatérnek az egyetlen számukra ismerős helyre, a pincébe, aludni.

 Menj a 18. bekezdéshez.

14

Rájönnek, hogy egyetlen lehetőségük az, ha betérnek a vendéglőbe, és ételt koldulnak a tulajdonosoktól.

A tervük azonban nem igazán működik, mivel úgy tűnik, senki sem akar ingyen etetni két furcsa külsejű kamaszt. Már az ötödik kocsmánál próbálkoznak, ahol ismét elutasítják őket. A fiúk kimerülten úgy döntenek, hogy leülnek a kocsmá előtti lépcsőre pihenni. Hirtelen egy hintó áll meg a kocsmá előtt, és egy jól öltözött férfi száll ki belőle.

Mit keres két kölyök itt ilyen későn?" - kérdezi a férfi.

"Éhesek vagyunk", válaszolja Nikos, "de nincs pénzünk, hogy ételt vegyünk". "Mit szólnátok ehhez" - mondja a férfi - "felteszek nektek egy kérdést, és ha tudjátok a választ, kifizetem az ételt".

"Rendben!" - mondja Markos, újult erőre kapva a kihívástól.

(Tovább a következő oldalra)

"Mi a gazdasági liberalizmus alapgondolata?" - kérdezi a férfi. A fiúk egy percig vitatkoznak egymással. Felragyog az arcuk amint felkiáltanak:

"Megvan a válasz! A lényeg a _____ "

- Minimális beavatkozás a gazdaságba a kormány részéről.

➡➡➡ ➔ **Menj a 13. bekezdéshez.**

- Kormány be nem avatkozása a gazdaságba.

➡➡➡ ➔ **Menj a 16. bekezdéshez.**

- Maximális beavatkozás a gazdaságba a kormány részéről.

➡➡➡ ➔ **Menj a 20. bekezdéshez.**

15

Biztos vagy benne? Voltaire francia felvilágosodás kori író, filozófus és történész volt. A M. de Voltaire álnéven ismert író a kereszténységgel - különösen a római katolikus egyházzal - és a rabszolgasággal szemben megfogalmazott kritikája mellett a szellemességéről is híres volt.

Próbáld újra!

- Denis Diderot

➡➡➡ ➔ **Menj a 4. bekezdéshez.**

- John Locke

➡➡➡ ➔ **Menj a 21. bekezdéshez.**

16

"Attól tartok, ez a válasz helytelen", mondja a férfi. "Kérem - mondta Nikos -, éhen halunk!". A férfi ránéz a fiúk fáradt arcára, és úgy dönt, ad nekik még egy esélyt. Próbáld újra!

- Minimális beavatkozás a gazdaságba a kormány részéről.

➡➡➡➡➡ ➔ **Menj a 13. bekezdéshez.**

- Maximális beavatkozás a gazdaságba a kormány részéről.

➡➡➡➡➡ ➔ **Menj a 20. bekezdéshez.**

17

Markos és Nikos visszatérnek saját korukba, de a 18. századi Párizsban és a felvilágosodás korában tett rendkívüli utazásuk örökre megváltoztatja őket. A felvilágosodás eszméi visszhangzanak elméjükben, emlékeztetve őket a tudás, az ész és a kritikus gondolkodás társadalomformáló erejére. Miközben megosztják kalandjukat diáktársaikkal, felhívást intéznek mindenkihez, hogy ők is fedezzék fel azon történelmi eszmék sokaságát, amelyek ma is hatással vannak a világra.

Kezükben a kíváncsiság és az intellektuális felfedezés fáklyája még fényesebben lobog. A felvilágosodás öröksége tovább él, és a jövő nemzedékeit arra ösztönzi, hogy kérdezzenek, kutassák a megértést, és a haladás útjain járjanak. Ahogy Markos és Nikos feltárta a múltat, a diákok most a történelem és a lehetőségek kereszteződésében állnak készen arra, hogy érezzék a tudás formáló erejét.

Vége

18

Másnap úgy döntenek, hogy visszatérnek a könyvesboltba, hogy beszámoljanak a boltosnak az őrületes napjukról, és arról, milyen izgatottak az új ismereteik miatt. A boltos elégedetten figyeli a fiúk izgatottságát és mindazt, amit megtanultak.

"Nos", mondja, "úgy tűnik, készen álltok arra, hogy megnézzétek ezt a szobát". A bolt hátsó

részébe megy, és kinyit egy kis, a gyanútlan szemek előtt elrejtett ajtót. Belép az így feltárt szobába, és a fiúkat is behívja. A szoba sötét és kicsi, a fiúk mindössze néhány könyvespolcot látnak. A boltos meggyújt egy gyertyát, aminek fénye megvilágítja a polcokat. Néhány hatalmas könyv! A boltos így szól: "Ezek a könyvek nagyon fontosak, fiúk. Minden a felvilágosodás különböző gazdasági, társadalmi, politikai és egyéb kérdéseire vonatkozó új ismeret megtalálható bennük". Markos megszámolja a könyveket, 33 van. "Azt hiszem, tudom, mik ezek" - mondja. "Nos?" - kérdezi a boltos. Markos válaszol: "Nem más mint _____!"

- A Biblia **Menj a 12. bekezdéshez.**
- A Társadalmi szerződés **Menj a 19. bekezdéshez.**
- Az Enciklopédia **Menj a 22. bekezdéshez.**

19

Biztos vagy benne? A Társadalmi szerződés, eredetileg "A társadalmi szerződésről, avagy a politikai jog elveiről" címen 1762-ben megjelent, Jean-Jacques Rousseau genfi filozófus által írt francia nyelvű mű. A könyv arról elmélkedik, hogyan lehet megteremteni a törvényes, azaz az egyéni szabadsággal összeegyeztethető politikai közösség tekintélyét a kereskedelmi társadalom problémáival szemben. A Társadalmi szerződés hozzájárult ahhoz, hogy Európában, különösen Franciaországban politikai reformokat vagy forradalmakat inspiráljon.

Próbáld újra!

- A Biblia **Menj a 12. bekezdéshez.**
- Az Enciklopédia **Menj a 22. bekezdéshez.**

20

"Attól tartok, ez a válasz helytelen", mondja a férfi. "Kérem - mondta Nikos -, éhen halunk!". A férfi ránéz a fiúk fáradt arcára, és úgy dönt, ad nekik még egy esélyt.

Próbáld újra!

- Minimális beavatkozás a gazdaságba a kormány részéről. **Menj a 13. bekezdéshez.**
- Kormány be nem avatkozása a gazdaságba. **Menj a 16. bekezdéshez.**

21

"Pontosan így van! John Locke angol filozófus és orvos volt, aki nagy szerepet játszott a társadalmi szerződés elméletének kidolgozásában" - mondja a boltos - "Úgy látom, ti, gyerekek, sokat tudtok a politikáról! Szeretnétek részt venni egy politikai vitán, amelyet ma este rendeznek a helyi könyvtárban?"

Markos és Nikos egy percig elgondolkozik, de nincs más teendőjük, nem vár rájuk senki a koszos pincén kívül. Ráadásul egyre kíváncsibbak, éredkli őket a történelem, így szívesen vállalják. Egy darabig sétálgatnak a városban, csodálva az emberek életvitelét, az építészetet és a kor kultúráját. Amikor elérkezik az idő, elmennek a helyi könyvtárba, amit könnyen megtalálnak, hiszen kitűnik a többi épület közül.

 Menj a 10. bekezdéshez.

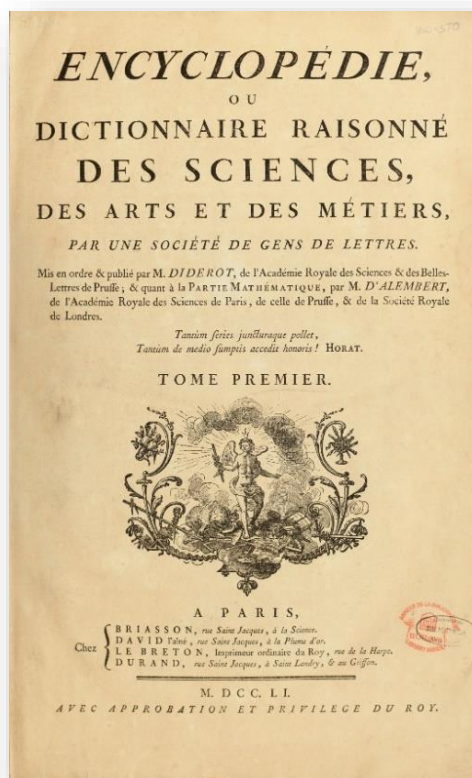
22

"Pontosan!" - mondja a boltos. "Diderot és d'Alembert gondolatai! Úgy tűnik, most már minden információ megvan a projektedhez! Ideje hazatérni". Aztán előhúz egy függöny által rejtett tárgyat, amit a fiúk eddig nem vettek észre. Ez egy tükör, amely megegyezik a Nikos nagybátyjánál lévő tükörrel. A fiúk csodálkozva és zavartan néznek egymásra.

"Gyerünk" - mondja Nikos - "mire vársz még?". Közelebb lép a tükörhöz, és eltűnik benne. Markos megköszön mindent a boltosnak, és követi a barátját. Egy szempillantás alatt újra Nikos nagybátyjának nappalijában találják magukat.

Menj a 17. bekezdéshez.

A 6 európai szervezet által tervezett projekt célja, hogy hatékony, vonzó pedagógiai anyagokat és eszközöket hozzon létre a tanárok számára, hogy a tanulókkal egy innovatív, játékosított házi feladat módszertant alkalmazhassanak. Ezzel szeretnénk hozzájárulni ahhoz, hogy növeljük hatékonyságukat és elkötelezettségüket a távmunkában, pontosabban a házi feladatokban.

Fedezzen fel további történeteket:

EDUGRAAL.EU

Finanszírozta:

**Az Európai Unió
társfinanszírozásával**

Az Európai Bizottság által e kiadvány elkészítéséhez nyújtott támogatás nem jelenti a tartalom jóváhagyását, amely kizárólag a szerzők véleményét tükrözi, és a Bizottság nem tehető felelőssé a benne foglalt információk bármilyen felhasználásáért.